

**kinder
ombudsman**

het beste besluit:
geef kinderen invloed

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Aan de leden van de vaste Tweede Kamercommissie
voor Asiel en Migratie

Geachte leden van de vaste Tweede Kamercommissie voor Asiel en
Migratie,

Op 23 september debatteert u over kinderen in de asielopvang. Ten
behoefte van dit commissiedebat deel ik via deze brief met u mijn grote
zorgen over de situatie, het welzijn en de ontwikkeling van kinderen in deze
opvang. Ik vraag u dan ook er bij de minister voor Asiel en Migratie op aan
te dringen zo snel mogelijk adequate verbeteringen voor kinderen te
realiseren in de asielopvang.

Ik vraag u het volgende in het debat in te brengen:

- Dat het belang van kinderen – in lijn met artikel 3 Kinderrechtenverdrag
en *general comment* nr. 14 – onderzocht moet worden en
meegewogen in alle beslissingen die impact hebben op hun dagelijks
welzijn en hun ontwikkeling,
- Dat verhuisbewegingen drastisch verminderd moeten worden om
continuïteit in het recht op onderwijs en zorg te waarborgen en
kinderen contact te laten houden met volwassenen en kinderen die
belangrijk zijn in hun leven,
- Dat de (toegang tot) onderwijs en zorg beter gefaciliteerd moet worden
en veiligheid van kinderen beter geborgd.

Zorgelijke signalen en klachten

Al geruime tijd is de situatie van kinderen in de asielopvang een onderwerp
van aandacht en vele organisaties hebben hier hun zorgen over geuit.
Onlangs riepen De Inspectie Justitie en Veiligheid, de Inspectie van het
Onderwijs en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd met klem op een
aantal aandachtspunten mee te nemen in de toegezegde verbeter-
maatregelen voor kinderen in de noodopvang. Als Kinderombudsman krijg
ik al jaren klachten en signalen over de omstandigheden van kinderen in de
asielopvang. Deze klachten gaan bijvoorbeeld over een gezin waarvan de
kinderen vanwege medische problemen bepaalde behoeftes hebben qua
wonen waar het COA niet aan kan voldoen vanwege een gebrek aan
opvangplekken. Verder ontvangt de Kinderombudsman voornamelijk
klachten die gaan over locaties die niet hygiënisch zouden zijn of niet
geschikt zijn voor het verblijf van kinderen. Ook maken ouders zich zorgen
om de veiligheid van hun kinderen. Klachten gaan daarnaast over het
ontbreken van onderwijs en de vele verhuisbewegingen die het moeilijk
maken opleidingen voort te zetten of af te maken. Ook zorgen deze
verhuisbewegingen voor een gebrek aan continuïteit in zorg en in sociale
contacten. Kinderen onthechten en gaan geen nieuwe vriendschappen

Pagina 1/4

Datum

17 september 2025

Onderwerp

Zorgenbrief kinderen in asielopvang

Ons nummer

KOM009/2025

Kinderombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
info@kinderombudsman.nl
www.kinderombudsman.nl

*De Kinderombudsman
is onderdeel van de
Nationale ombudsman*

meer aan omdat ze die toch weer kwijtraken. Dit heeft enorme impact op hun sociale ontwikkeling en welbevinden.

Pagina 2/4

Ons nummer
KOM009/2025

Spreadingswet

Het is essentieel om stabiele en langdurige opvanglocaties van voldoende kwaliteit te realiseren en daarmee niet meer afhankelijk te zijn van noodopvang. Dat het realiseren van voldoende en kwalitatief passende opvangplekken niet lukt, komt deels doordat gemeenten hun verantwoordelijkheden niet nemen. Het behoud van de spreadingswet kan hierbij helpen. De Kinderombudsman heeft bij brief van 12 januari 2024 dan ook aangedrongen tot invoering van deze wet.¹ De Kinderombudsman brengt regelmatig werkbezoeken aan zowel noodopvang als reguliere locaties.² Dan is te zien dat de mensen die werken op deze locaties zich enorm inzetten en proberen om ondanks de omstandigheden een aangename sfeer te creëren. Maar dat is niet voldoende om een locatie geschikt te maken voor het verblijf van kinderen. Veel van de noodopvanglocaties blijven inherent ongeschikt als locatie voor kinderen om te verblijven, en kinderen verblijven hier toch en te lang.

'De Crisis voorbij' – helaas nog steeds relevant

Ondanks toezeggingen de situatie voor kinderen in de asielopvang te verbeteren, is deze situatie niet afdoende verbeterd sinds de publicatie van het rapport 'De Crisis voorbij' over de (crisis)noodopvang dat ik samen met de Nationale ombudsman publiceerde in 2023. Dit onderzoek toont aan dat de leefomstandigheden in de crisisnoodopvang kinderrechten ernstig onder druk zetten en dat kinderrechten geen uitgangspunt vormen aan hoe asielopvang wordt ingericht. Aan het mensen- en kinderrechtenskader dat daarin wordt geschetst zouden alle vormen van opvang, of het nou om noodopvang of reguliere opvang gaat, moeten voldoen. Ons onderzoek laat zien dat wat kinderrechten betreft in ieder geval de vier kernartikelen van het Kinderrechtenverdrag onder druk staan: artikel 2 (het recht op gelijke behandeling), 3 (het belang van kinderen staat voorop in alle beslissingen die impact hebben op het leven van kinderen), 6 (het recht op leven en ontwikkeling) en 12 (recht op participatie). En daarmee ook vele andere kinderrechten zoals het recht op onderwijs.

Belang van het kind

Bij besluiten die mogelijk impact hebben op het welzijn en de ontwikkeling van kinderen in de asielopvang, wordt hun belang niet onderzocht en (dus) ook niet meegenomen in beslissingen. Daarnaast wordt beleid en/of wetgeving die zien op asielopvang niet op kinderrechten getoetst om eventuele problemen van kinderen in de verwezenlijking van hun rechten te voorkomen. Hierdoor staan het welzijn en de ontwikkeling van kinderen ernstig onder druk. Dit heeft als gevolg dat de omgeving waarin en de omstandigheden waaronder kinderen worden opgevangen in Nederland er niet alleen voor zorgen dat kinderen niet de ruimte en veiligheid hebben om

¹ [Oproep van de Kinderombudsman t.b.v. het debat over de spreadingswet](#) (2024).

² Per April 2025 verblijven 7.044 kinderen in 186 verschillende noodopvanglocaties, waaronder 1.918 amv, ['Verbetermaatregelen noodopvang: situatie kinderen onveranderd zorgelijk'](#), de Inspectie van het Onderwijs, Inspectie Justitie en Veiligheid en de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (2025). Per 8 september beschikt het COA over 101 reguliere locaties, 208 noodopvanglocaties en 5 locaties uitgebreid met noodopvang. Er verblijven 30.274 mensen in COA noodopvang en 37.517 mensen in reguliere opvanglocaties. [COA, 'Capaciteit en bezetting'](#).

zich goed te kunnen ontwikkelen maar ook niet de ruimte hebben om de al opgedane schade aan hun ontwikkeling door de opgedane ervaringen te herstellen. Tijdens het onderzoek voor 'De Crisis Voorbij' hoorden wij dat kinderen structureel vermoeid zijn door geluidsoverlast 's nachts en ouders klagen over een gebrek aan privacy.³ Daarnaast zijn er nog de vele verhuizingen. Deze creëren onrust, kunnen een gevoel van onveiligheid veroorzaken en staan de ontwikkeling van het kind in de weg.

Kinderen zijn in de asielopvang volledig afhankelijk van wat hun ouders, of andere volwassenen die aanwezig zijn, hen kunnen bieden. Als kinderen zich onveilig voelen kunnen ze zich niet goed ontwikkelen. Als ouders of andere volwassenen niet in staat zijn hen veiligheid te bieden, heeft dat grote negatieve gevolgen voor de rest van hun leven en voor de samenleving waarin zij een leven op gaan bouwen.

Kinderen kunnen zich ook niet goed ontwikkelen wanneer het recht op onderwijs niet wordt gerespecteerd. De toegang tot onderwijs van kinderen in de asielopvang is vaak gebrekkig.⁴ Ook wordt het onderwijs door de verhuizingen vaak onderbroken waardoor er geen sprake is van een doorlopende leerlijn en opleidingen soms niet kunnen worden afgemaakt. Dit is niet in lijn met het Kinderrechtenverdrag en niet met de huidige of de herziene Opvangrichtlijn, die per juni 2026 werking heeft, waarin is bepaald dat toegang tot onderwijs geregeld moet zijn binnen twee maanden.

Nederland zakt door de ondergrens

In mijn brief ten behoeve van de fundamentele heroriëntatie van het asielstelsel uit 2023 heb ik al gewezen op het feit dat de asielprocedure en bijbehorende opvang niet gestoeld zijn op de basale uitgangspunten voor wat het geheel aan deze procedures en opvang moet opleveren voor kinderen.⁵ Dit zou in moeten houden dat de overheid zich richt op het faciliteren van een goede kindertijd met perspectief op ontwikkeling naar volwassenheid onder zo gunstig mogelijke omstandigheden, zoals het Kinderrechtenverdrag vraagt. De situatie in de meeste noodopvanglocaties is absoluut niet te omschrijven als een 'zo goed mogelijke omstandigheid'. De omstandigheden dragen eerder bij aan verdere schade aan de ontwikkeling van deze kinderen.

Vanaf juni 2026 gelden de regels uit het Europese Asiel- en Migratiepact, waar Nederland met een enorme achterstand aan begint als de situatie voor kinderen in de asielopvang niet is verbeterd en Nederland daarmee niet voldoet aan de herziene Opvangrichtlijn, waarin het belang van het kind ook is verankerd. Het is essentieel dat Nederland er werk van maakt te voldoen aan de normen zoals vastgelegd in het Kinderrechtenverdrag en de herziene Opvangrichtlijn.

De Nederlandse overheid schiet schrikbarend tekort en dit doet de vraag rijzen hoe serieus de overheid het Kinderrechtenverdrag neemt, waar het kinderen betreft die naar Nederland zijn gevlucht. Ik vraag u dan ook er bij de minister voor Asiel en Migratie op aan te dringen zo snel mogelijk adequate verbeteringen voor kinderen te realiseren in de asielopvang, op

³ ['De crisis voorbij, naar een menswaardige opvang van asielzoekers vanuit mensen- en kinderrechtelijk perspectief'](#), Nationale ombudsman en Kinderombudsman (2023).

⁴ ['Gespreksnotitie voor TK-rondetafelgesprek over rechten van kinderen in de asielopvang'](#), Adviesraad Migratie (2025).

⁵ [Brief van de Kinderombudsman t.b.v. de fundamentele heroriëntatie asielstelsel](#) (2023).

basis van het mensen- en kinderrechtenkader uit het rapport 'De Crisis Voorbij' van de Nationale- en Kinderombudsman. Ik vraag u erop aan te dringen de ontwikkeling van kinderen als uitgangspunt te nemen, en daarmee onderwijs en zorg beter te faciliteren, een veilige omgeving te creëren en verhuisbewegingen te minimaliseren.

Pagina 4/4

Ons nummer
KOM009/2025

Tot slot

Deze brief heb ik ter informatie aan de minister voor Asiel en Migratie, de minister van Asiel en Migratie, de staatssecretaris Funderend Onderwijs en Emancipatie, en de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport gestuurd. Indien u over de inhoud van de brief vragen heeft, hoor ik graag van u.

Met vriendelijke groet,

Margrite Kalverboer
Kinderombudsvrouw